

van de kansel af met gezag spreken. En dat gezag is niets anders dan afgeleid gezag van de hoogste Ambtsdrager, Jezus Christus. Hij heeft Zijn ambtsdragers bevolen de jeugd te onderwijzen in de leer. Ze spreken dan ook namens Hem en dat betekent dat ze gevolmachtigd zijn het onderwijs te geven. Hun woord heeft zeggingskracht; niet vanuit hen, maar vanwege de Opdrachtgever!

Dienstbare middelen

Niet het doel heiligt de middelen. De middelen moeten dienstbaar *kunnen* zijn aan het doel anders zijn de beste middelen waardeloos. Dat vraagt een voorzichtige afweging in de uitwerking, rekening houdend met de eigen plaats, die onze kerkelijke gemeenten hebben.

De taak voor de commissie is niet eenvoudig. Er kan verschil zijn tussen een stadsgemeente en een plattelandsgemeente. We beseffen dat de methode in beide gevallen bruikbaar moet zijn. Ook kan er groot verschil zijn tussen de ambtsdragers, die het onderwijs geven. We beseffen dat we ons doel voorbij schieten als we een methode aanleveren waar de eenvoudige, godvrezende ambtsdrager geen raad meer mee weet. Aan de andere kant beseffen we ook dat de verlegenheid bij jongeren en ambtsdragers soms zo groot is dat er wel iets moet gebeuren. We hopen dat u ons wat vertrouwen wil geven om daaraan gestalte te geven.

(wordt vervolgd)

Nunspeet,

ds. A. Schot

3

Wat seksueel misbruik met iemand doet

Onder verantwoordelijkheid van de Particuliere Synode Zuid (Zeeland en Goeree-Overflakkee) is de Stichting Hulpverlening werkzaam (zie ook blz. 574 van het Kerkelijk Jaarboek 2011). In dit artikel zal het gaan over slachtoffers van seksueel misbruik. Een volgend artikel zal gaan over de daders. Aan het woord zijn de pastoraal werker en een bestuurslid.

Kind niet veilig

'De rechtbank in Dordrecht heeft acht jaar cel opgelegd aan een koppel uit Hendrik-Ido-Ambacht. Een meisje werd jarenlang misbruikt door haar moeder. Ook de vriend van de moeder deed mee aan het misbruik. Het duurde lange tijd voordat de vader van het kind erachter kwam. Het duo maakte honderden filmpjes en duizenden foto's van het misbruik' (31 januari 2012).

In 2011 werd Robert M. aangehouden. Hij werkte onder andere bij kinderdagverblijf "Het Hofnarretje" in Amsterdam. Door deze zaak is seksueel misbruik van kinderen extra in de belangstelling gekomen. Psycholoog E. Geraerts heeft naar aanleiding hiervan ook geschreven. Maar voor mensen die in de psychosociale sec-

tor werkzaam zijn, is deze problematiek niet nieuw. De gevolgen van misbruik kunnen ernstig zijn. Vaak krijgt men vroeger of later te maken met psychische problematiek.

Ook de vriend van de moeder deed mee aan het misbruik.

Wat is misbruik?

Wat is eigenlijk misbruik? Een definitie van misbruik is: opzettelijk op een onjuiste wijze gebruiken of het overmatig aanwenden van iets waarbij andere personen in een ondergeschikte machtspositie terechtkomen en beschadigd raken. Misbruik leidt dus tot het beschadigen van een mens.

Bijna elke dag noemen de media misbruik. De nadruk ligt vaak op de dader. Er is in de media nauwelijks aandacht voor de gevolgen voor het slachtoffer. Worden de gevolgen in het algemeen onderschat? Of is het omdat de gevolgen zo moeilijk te begrijpen zijn?

Welke gevolgen voor slachtoffer?

Misbruik leidt vaak tot psychische klachten op langere termijn. De symptomen worden ook wel een

posttraumatische stressstoornis genoemd. Dit is een angststoornis die ontstaat na een trauma, na een ongewenste gebeurtenis (misbruik). Er wordt veel gedacht aan wat er is gebeurd. Deze gedachten zijn moeilijk uit te bannen en kunnen de persoon helemaal in beslag nemen. Er is bijvoorbeeld sprake van nachtmerries of van het vermijden van sociale contacten. En alles wat maar enigszins herinnert aan het misbruik, wordt soms dwangmatig omzeild.

Bij jonge kinderen

Soms vindt misbruik op zeer jonge leeftijd plaats. Ten tijde van het misbruik zal niet ten volle beseft worden wat er eigenlijk gebeurt. Toch dragen deze kinderen de onaangename ervaring met zich mee. Ze kunnen niet verwoorden wat het is wat hen drukt. Een bepaalde gebeurtenis op latere leeftijd kan tot het besef brengen dat er iets onaangenaams gebeurd is. Het is belangrijk dat er dan professionele hulp wordt gezocht bij een identiteitsgebonden instelling (bijvoorbeeld SGJ of De Vluchtheuvel).

Wat kunnen er veel onbeantwoorde vragen zijn.

Mogelijke gevolgen

De gevolgen van seksueel misbruik kunnen zijn:

- wantrouwendheid en loyaliteitsconflicten;
- moeite met het stellen van grenzen;
- wegvlugten of ontkennen van eigen gevoelens of het eigen lichaam;
- verstoorde seksuele ontwikkeling;
- afkeer van zichzelf;
- allerlei lichamelijke klachten.

De mate en ernst van de gevolgen zullen per persoon en per geval verschillen. Als het tot opname leidt, behoort dit (op verzoek van de kerkenraad) tot het aandachtsgebied van de Stichting Hulpverlening.

De klachten kunnen in vier groepen verval worden, namelijk:

1. psychische klachten;
2. relationele problemen;
3. seksuele problemen;
4. gezondheidsklachten.

Het voert te ver om deze groepen hier verder uit te werken. Wel is het goed om te weten dat er op meerdere vlakken gevolgen kunnen zijn.

Praktische tips

Wat zijn praktische tips in de omgang met een slachtoffer van misbruik? Hoe kunnen we deze mensen goed terzijde staan? Het is heel belangrijk om een onbevangen, luisterend oor te bieden. Het is belangrijk dat er aandacht is voor de persoon, voor de gevoelens van de persoon en voor wat het verder met hem of haar doet. Wat kunnen er veel onbeantwoorde vragen zijn. Probeer samen naar het Woord van God te luisteren, bijvoorbeeld de geschiedenis van Job. Zelfs zijn beste vrienden konden Job niet troosten. Alleen God kon troost schenken.

Het is een gave van God als het daadwerkelijk tot vergeving komt.

Moet er vergeven worden?

Een valkuil is om gelijk aan te te dringen op vergeven. Het 'zeventig maal zevenmaal' kan snel genoemd worden. Dat kan veel pijn en onbegrip veroorzaken. Het misbruikslachtoffer maakt een rouwproces door. Daarin is professionele hulpverlening onmisbaar. Er moet alle ruimte zijn om dit proces te kunnen doormaken. Dat geeft pijn, eenzaamheid en verdriet. Wellicht dat er later voorzichtig gesproken kan worden over vergeven. Dat mag, maar zeker niet te snel en ook niet eisend. De tijd moet daarvoor echt rijp zijn! En als een slachtoffer zover in het proces mag komen, wat zou het dan bijzonder zijn als een dader om vergeving vraagt. Daarbij hoort een besef van wat is teweeggebracht en een belijden van schuld. Maar als een dader onbekend is, niet meer leeft, of als

contact onmogelijk is, is vergeving een extra moeilijk onderwerp. Het is een gave van God als het daadwerkelijk mag komen tot vergeven. De wond zal niet verdwijnen, maar dan mag de engel er toch uit zijn. 'Wie Hem nederig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren' (Ps. 25).

Laten we dat alles niet 'proberen weg te praten'.

Wijsheid in pacht?

Wie zal durven zeggen de wijsheid in pacht te hebben? Wat is misbruik een ontzettend moeilijk thema. Wat is het ontzettend ingrijpend als deze zaken gespeeld hebben en mogelijk nog spelen. Heeft u ermee te maken, zoek dan hulp. Neem iemand in vertrouwen. En komt iemand naar u toe, blijf dan rustig en neem geen overhaaste

stappen.

Wat kunnen we ons als betrokkene machteloos en nietig voelen. De gevolgen kunnen het leven beheersen. Tegenover onze onmacht, vragen en emoties, staat de Heere God. Wat kunnen de vragen en de emoties dan ook hoog oplopen. De vuisten kunnen gebald worden. Laten we dat alles niet onderschatten en niet gemakkelijk 'proberen weg te praten'. Een slachtoffer van misbruik, is een mens met gevoelens en vragen. Luister en wees beschikbaar.

Een volgende keer zal het gaan over de andere persoon, namelijk over de dader. Daarbij zullen zo mogelijk handreikingen worden gedaan voor gemeenteleden en ambtsdragers. (wordt vervolgd)

Waarde, G. van Veldhuisen
Ooltgensplaat, K. J. Nipius

Breken en bouwen

Herdenkingsuitgave 50 jaar Terneuzen

Als oud-consulent van de gemeente van Terneuzen is mij gevraagd het fraaie herdenkingsboek ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de gemeente bij u als lezer van De Saambinder in te leiden. Aan dit verzoek voldoe ik graag en van harte. Ook ziende op de band die in de loop van de jaren in de weg van Gods inzettingen mocht groeien, onder de wonderlijke zegen des Heeren. De titel luidt "Breken en bouwen". Tijdens het lezen van deze uitgave wordt deze titel duidelijk. We geven u een kort overzicht van de inhoud.

In het droevige jaar 1953 had de landelijke kerk scheuring in de Gereformeerde Gemeenten ook Terneuzen getroffen. Het overgrote deel van de gemeente is toen met de toenmalige predikant ds. Aangeenbrug 'uitgetreden'. Een kleine groep, ongeveer slechts 40 personen, bleef over. Met hulp van de gemeente Axel werden leesdiensten georganiseerd. Thans, 2012, telt de gemeente ongeveer 460 leden en doopleden.

Na enige jaren in "Pro Rege" gekerkt te hebben, kocht de kerkenraad een

kerkgebouw in Rotterdam, liet het afbreken, naar Terneuzen vervoeren en daar werd het weer opgebouwd! In 1994 werd - na een flinke verbouwing - het huidige kerkgebouw in gebruik genomen. Over 'breken en bouwen' gesproken...

In 1958 werd voor de eerste maal een beroep uitgebracht op kand. J. van Haaren. Na vijftien jaar, in 1973, mocht ds. J.C. van Ravenswaay het beroep vanuit Terneuzen aannemen. Hij diende de gemeente tot 1983. Na hem werd de gemeente gediend door ds. A.J. Gunst (1985-1989), ds. L. Huisman (1990-1995), ds. C. Harinck (2000-2003) en sinds september 2011 door ds. R.A.M. Visser.

In de beginjaren was de gemeente klein, het aantal ambtsdragers was klein, de financiën waren zorgelijk, maar Gods werk mocht voortgaan. Het werk des Heeren gaat altijd door, ondanks de vele zonden en tekorten van mensen. Het jaar 1975 was voor de gemeente een jaar met grote problemen. Helaas leidde dat tot het vertrek van enkele kerkenraadsleden. Omdat daarvan in sommige dagbla-

Het is belangrijk dat er aandacht is voor de persoon, voor de gevoelens van de persoon en voor wat het verder met hem of haar doet.